

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

ശ്രീബ്രാഹ്മേ പുരാണേ ഇന്ദ്രദ്യുമ്ന കൃതാ

|| ഭഗവത്സ്മൃതിഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ഭഗവത്സ്മൃതിഃ ॥

വാസുദേവ നമസ്തേസ്തു നമസ്തേ മോക്ഷകാരണ |
ത്രാഹി മാം സർവ്വലോകേശ ജന്മസംസാരസാഗരാത് || 1 ||

നിർമ്മലാംബരസംകാശ നമസ്തേ പുരുഷോത്തമ |
സംകർഷണ നമസ്തേസ്തു ത്രാഹി മാം ധരണീധര || 2 ||

നമസ്തേ ഹേമഗർഭാഭ നമസ്തേ മകരധജ |
രതികാന്ത നമസ്തേസ്തു ത്രാഹി മാം സംവരാന്തക || 3 ||

നമസ്തേജ്ജനസംകാശ നമസ്തേ ഭക്തവത്സല |
അനിരുദ്ധ നമസ്തേസ്തു ത്രാഹി മാം വരദോ ഭവ || 4 ||

നമസ്തേ വിബുധാവാസ നമസ്തേ വിബുധപ്രിയ |
നാരായണ നമസ്തേസ്തു ത്രാഹി മാം ശരണാഗതം || 5 ||

നമസ്തേ ബലിനാം ശ്രേഷ്ഠ നമസ്തേ ലാംഗലായുധ |
ചതുർമ്മുഖ ജഗദ്ധാമ ത്രാഹി മാം പ്രപിതാമഹ || 6 ||

നമസ്തേ നീലമേഘാഭ നമസ്തേ ത്രിഭശാർച്ചിത |
ത്രാഹി വിഷ്ണോ ജഗന്നാഥ മഗ്നം മാം ഭവസാഗരേ || 7 ||

പ്രലയാനലസംകാശ നമസ്തേ ദിതിജാന്തക |
നരസിംഹ മഹാവീര്യ ത്രാഹി മാം ദീപ്തലോചന || 8 ||

യഥാ രസാതലാദുർവ്വീ ത്വയാ ദംഷ്ട്രോദ്ധൃതാ പുരാ |
തഥാ മഹാവരാഹസ്ത്വം ത്രാഹി മാം ദുഃഖസാഗരാത് || 9 ||

തവൈതാ മുർത്തയഃ കൃഷ്ണ വരദാഃ സംസ്തുതാ മയാ |
തവേമേ ബലദേവാദ്യാഃ പൃഥഗ്രൂപേണ സംസ്ഥിതാഃ || 10 ||

അംഗാനി തവ ദേവേശ ഗരുന്മാദ്യാസ്തഥാ പ്രഭോ |
ദിക്പാലാഃ സായുധാശ്ചൈവ കേശവാദ്യാസ്തഥാച്യുത || 11 ||

യേ ചാന്യേ തവ ദേവേശ ഭേദാഃ പ്രോക്താ മനീഷിഭിഃ |
തേഴ്വി സർവ്വേ ജഗന്നാഥ പ്രസന്നായതലോചന || 12 ||

മയാർച്ചിതാഃ സ്തുതാഃ സർവ്വേ തഥാ യുധം നമസ്കൃതാഃ |
പ്രയച്ഛത വരം മഹ്യം ധർമ്മകാമാർത്ഥമോക്ഷദം || 13 ||

ഭേദാസ്തേ കീർത്തിതാ യേ തു ഹരേ സംകർഷണാദയഃ |
തവ പുജാർത്ഥസംഭൂതാസ്തതസ്ത്വയി സമാശ്രിതാഃ || 14 ||

ന ഭേദസ്തവ ദേവേശ വിദ്യതേ പരമാർത്ഥതഃ |
വിവിധം തവ യദ്രൂപമുക്തം തദുപചാരതഃ || 15 ||

അദ്വൈതം ത്വാം കഥം ദ്വൈതം വക്തും ശക്നോതി മാനവഃ |
ഏകസ്ത്വം ഹി ഹരേ വ്യാപീ ചിത്വഭാവോ നിരഞ്ജനഃ || 16 ||

പരമം തവ യദ്രൂപം ഭാവാഭാവ വിവർജ്ജിതം |
നിർലബ്ധം നിർഗ്ഗുണം ശ്രേഷ്ഠം കൂടസ്ഥമചലം ധൂവം || 17 ||

സർവ്വോപാധിവിനിർമ്മുക്തം സത്താമാത്രവ്യവസ്ഥിതം |
തദ്ദേവാശ്ച ന ജാനന്തി കഥം ജാനാമ്യഹം പ്രഭോ || 18 ||

അപരം തവ യദ്രൂപം പീതവസ്ത്രം ചതുർഭുജം |
ശംഖചക്രഗദാപാണിമുകുടാംഗദധാരിണം || 19 ||

ശ്രീവത്സോരസ്കസംയുക്തം വനമാലാവിഭൂഷിതം |
തദർച്ചയന്തി വിബുധാ യേ ചാന്യേ തവ സംശ്രയാഃ || 20 ||

ദേവദേവ സുരശ്രേഷ്ഠ ഭക്താനാമഭയപ്രദ |
ത്രാഹി മാം പദ്മപത്രാക്ഷ മഗ്നം വിഷയസാഗരേ || 21 ||

നാന്യം പശ്യാമി ലോകേശ യസ്മാഹം ശരണം പ്രജേ |
ത്വാമ്യതേ കമലാകാന്ത പ്രസീദ മധുസുദന || 22 ||

ജരാവ്യാധിശതൈർയകേതാ നാനാഭുഃഖൈർന്നിപീഡിതഃ |
ഹർഷശോകാനിതോ മൂഢഃ കർമ്മപാശൈഃ സുയന്ത്രിതഃ || 23 ||

പതിതോഽഹം മഹാരൗദ്രേ ഘോരേ സംസാരസാഗരേ |
വിഷമോദകഭുഷ്പാരേ രാഗഭ്രഷ്ടധ്വഷാകുലേ || 24 ||

ഇന്ദ്രിയാവർത്തഗംഭീരേ തൃഷ്ണാശോകോർമ്മിസംകുലേ |
നിരാശ്രയേ നിരാലംബേ നിഃസാരേഽത്യന്തചഞ്ചലേ || 25 ||

മായയാ മോഹിതസ്തത്ര ഭ്രമാമി സുചിരം പ്രഭോ |
നാനാജാതിസഹസ്രേഷു ജായമാനഃ പുനഃ പുനഃ || 26 ||

മയാ ജന്മാന്യനേകാനി സഹസ്രാണ്യയുതാനി ച |
വിവിധാന്യനുഭൂതാനി സംസാരേഽസ്മിഞ്ജനാർദ്ദന || 27 ||

വേദാഃ സാംഗാ മയാധീതാഃ ശാസ്ത്രാണി വിവിധാനി ച |
ഇതിഹാസപുരാണാനി തഥാ ശിൽപാന്യനേകശഃ || 28 ||

അസന്തോഷാശ്ച സന്തോഷാഃ സഞ്ചയാപചയാ വ്യയാഃ |
മയാ പ്രാപ്താ ജഗന്നഥ ക്ഷയവൃദ്ധ്യക്ഷയേതരാഃ || 29 ||

ഭാർയാരിമിത്രബന്ധുനാം വിയോഗാഃ സംഗമാസ്തഥാ |
പിതരോ വിവിധാ ഭൃഷ്ടാ മാതരശ്ച തഥാ മയാ || 30 ||

ഭുഃഖാനി ചാനുഭൂതാനി യാനി സൗഖ്യാന്യനേകശഃ |
പ്രാപ്താശ്ച ബാന്ധവാഃ പുത്രാ ഭ്രാതരോ ജ്ഞാതയസ്തഥാ || 31 ||

മയോഷിതം തഥാ സ്ത്രീണാം കോഷ്ഠേ വിൺമൂത്രപിച്ഛലേ |
ഗർഭവാസേ മഹാഭുഃഖമനുഭൂതം തഥാ പ്രഭോ || 32 ||

ഭുഃഖാനി യാന്യനേകാനി ബാല്യൗവനഗോചരേ |
വാർദ്ധക്യേ ച ഹൃഷീകേശ താനി പ്രാപ്താനി വൈ മയാ || 33 ||

മരണേ യാനി ഭുഃഖാനി യമമാർഗ്ഗേ യമാലയേ |
മയാ താന്യനുഭൂതാനി നരകേ യാതനാസ്തഥാ || 34 ||

കൃമികീടദ്രുമാണാം ച ഹസ്ത്യശ്വമൃഗപക്ഷിണാം |
മഹിഷോഷ്ട്രഗവാം ചൈവ തഥാനൃഷാം വന്യകസാം || 35 ||

ഭിജാതീനാം ച സർവ്വേഷാം ശൂദ്രാണാം ചൈവ യോനിഷു |
ധനിനാം ക്ഷത്രിയാണാം ച ദരിദ്രാണാം തപസ്വിനാം || 36 ||

ന്യൂപാണാം നൃപഭൃത്യാനാം തഥാനൃഷാം ച ദേഹിനാം |
ഗൃഹേഷു തേഷാമുത്പന്നോ ദേവ ചാഹം പുനഃ പുനഃ || 37 ||

ഗതോഽസ്മി ദാസതാം നാഥ ഭൃത്യാനാം ബഹുശോ നൃണാം |
ദരിദ്രത്വം ചേശ്വരത്വം സ്വാമിത്വം ച തഥാ ഗതഃ || 38 ||

ഹതോ മയാ ഹതാശ്ചാനൃേ ഘാതിതോ ഘാതിതാസ്തഥാ |
ദത്തം മമാന്യൈരന്യേഭ്യോ മയാ ദത്തമനേകശഃ || 39 ||

പിതൃമാതൃസുഹൃദ്ഭാത്യകലത്രാണാം കൃതേന ച |
ധനിനാം ശ്രോത്രിയാണാം ച ദരിദ്രാണാം തപസ്വിനാം || 40 ||

ഉക്തം ദൈന്യം ച വിവിധം തൃക്ത്വാ ലജ്ജാം ജനാർദ്രന |
ദേവതിര്യങ്മനുഷ്യേഷു സ്ഥാവരേഷു ചരേഷു ച || 41 ||

ന വിദ്യതേ തഥാ സ്ഥാനം യത്രാഹം ന ഗതഃ പ്രഭോ |
കദാ മേ നരകേ വാസഃ കദാ സ്വർഗ്ഗേ ജഗത്പതേ || 42 ||

കദാ മനഷ്യലോകേഷു കദാ തിര്യഗ്ഗതേഷു ച |
ജലയന്ത്രേ യഥാ ചക്രേ ഘടീ രജ്ജുനിബന്ധനാ || 43 ||

യാതി ചോർധമധശ്ചൈവ കദാ മധ്യേ ച തിഷ്ഠതി |
തഥാ ചാഹം സുരശ്രേഷ്ഠം കർമ്മരജ്ജുസമാവൃതഃ || 44 ||

അധശ്ചോർധം തഥാ മധ്യേ ഭ്രമൻ ഗച്ഛാമി യോഗതഃ |
ഏവം സംസാരചക്രേഽസ്മിൻ ദൈരവേ രോമഹർഷണേ || 45 ||

ഭ്രമാമി സുചിരം കാലം നാന്തം പശ്യാമി കർഹിച്ചിത് |
ന ജാനേ കിം കരോമ്യദ്യ ഹരേ വ്യാകുലിതേന്ദ്രിയഃ || 46 ||

ശോകത്യഷ്ണാഭിഭൂതോഽഹം കാന്ദിശീകോ വിചേതനഃ |
ഇദാനീം ത്യാമഹം ദേവ വിഹവലഃ ശരണം ഗതഃ || 47 ||

ത്രാഹി മാം ദുഃഖിതം കൃഷ്ണ മഗ്നം സംസാരസാഗരേ |
കൃപാം കുരു ജഗന്നാഥ ഭക്തം മാം യദി മന്യസേ || 48 ||

ത്വല്യുതേ നാസ്തി മേ ബന്ധുർയോഽസൗ ചിന്താം കരിഷ്യതി |
ദേവ ത്യാം നാഥമാസാദ്യ ന ഭയം മേഽസ്തി കൃത്രചിത് || 49 ||

ജീവിതേ മരണേ ചൈവ യോഗക്ഷേമേഽഥവാ പ്രഭോ |
യേ തു ത്യാം വിധിവദ്ദേവ നാർച്ചയന്തി നരാധമാഃ || 50 ||

സുഗതിസ്തു കഥം തേഷാം ഭവേത്സംസാരബന്ധനാത് |
കിം തേഷാം കുലശീലേന വിദ്യയാ ജീവിതേന ച || 51 ||

യേഷാം ന ജായതേ ഭക്തിർജ്ജഗദ്ധാതരി കേശവേ |
പ്രകൃതിം ത്യാസുരീം പ്രാപ്യ യേ ത്യാം നിന്ദന്തി മോഹിതാഃ || 52 ||

പതന്തി നരകേ ഘോരേ ജായമാനാഃ പുനഃ പുനഃ |
ന തേഷാം നിഷ്കൃതിസ്തസ്മാദ്വിദ്യതേ നരകാർണ്ണവാത് || 53 ||

യേ ദുഷ്ടയന്തി ദുർവൃത്താസ്ത്യാം ദേവ പുരുഷാധമാഃ |
യത്ര യത്ര ഭവേജ്ജന്മ മമ കർമ്മനിബന്ധനാത് || 54 ||

തത്ര തത്ര ഹരേ ഭക്തിസ്ത്വയി ചാസ്തു ദൃഢാ സദാ |
ആരാധ്യ ത്യാം സരാ ദൈത്യാ നരാശ്ചാന്യേഽപി സംയതാഃ || 55 ||

അവാപുഃ പരമാം സിദ്ധിം കസ്ത്യാം ദേവ ന പുജയേത് |
ന ശക്നുവന്തി ബ്രഹ്മാദ്യാഃ സ്തോതും ത്യാം ത്രിദശാ ഹരേ || 56 ||

കഥം മാനുഷബുദ്ധ്യാഹം സ്തൗമി ത്യാം പ്രകൃതേഃ പരം |
തഥാ ചാജ്ഞാനഭാവേന സംസ്തുതോഽസി മയാ പ്രഭോ || 57 ||

തത്ക്ഷമസ്യാപരാധം മേ യദി തേഽസ്തി ദയാ മയി |
കൃതാപരാധേഽപി ഹരേ ക്ഷമാം കുർവ്വന്തി സാധവഃ || 58 ||

തസ്മാത്പ്രസീദ ഭവേശ ഭക്തസ്നേഹം സമാശ്രിതഃ |
സ്തുതോഽസി യന്മയാ ഭവ ഭക്തിഭാവേന ചേതസാ |
സാംഗം ഭവതു തത്സർവ്വം വാസുഭവേ നമോഽസ്തു തേ || 59 ||

ബ്രഹ്മോവാച
ഇത്ഥം സ്തുതസ്തദാ തേന പ്രസന്നോ ഗരുഡധ്വജഃ |
ദദൗ തസ്മൈ മുനിശ്രേഷ്ഠാഃ സകലം മനസേപ്സിതം || 60 ||

യഃ സംപൂജ്യ ജഗന്നാഥം പ്രത്യഹം സ്തുതി മാനവഃ |
സ്തോത്രേണാനേന മതിമാൻ സ മോക്ഷം ലഭതേ ധ്രുവം || 61 ||

ത്രിസന്ധ്യം യോ ജപേദിദാനിദം സ്തോത്രവരം ശചിഃ |
ധർമ്മം ചാഥം ച കാമം ച മോക്ഷം ച ലഭതേ നരഃ || 62 ||

യഃ പരോച്ഛൃണുയാദാപി ശ്രാവയേദാ സമാഹിതഃ |
സ ലോകം ശാശ്വതം വിഷ്ണോർയാതി നിർദ്ധൂതകൽമഷഃ || 63 ||

ധന്യം പാപഹരം ചേദം ഭുക്തിമുക്തിപ്രദം ശിവം |
ഗുഹ്യം സുദുർല്ലഭം പുണ്യം ന ദേയം യസ്യ കസ്യചിത് || 64 ||

ന നാസ്തികായ മുർഖായ ന കൃതഘ്നായ മാനിനേ |
ന ദുഷ്ടമതയേ ദദ്യാന്നാഭക്തായ കദാചന || 65 ||

ദാതവ്യം ഭക്തിയുക്തായ ഗുണശീലാമ്പിതായ ച |
വിഷ്ണുഭക്തായ ശാന്തായ ശ്രദ്ധാനുഷ്ഠാനശാലിനേ || 66 ||

ഇദം സമസ്തഘവിനാശഹേതുഃ
കാരുണ്യസഞ്ജ്ഞം സുഖമോക്ഷദം ച |
അശേഷവാഞ്ഛരാഫലദം വരിഷ്ഠം
സ്തോത്രം മയോക്തം പുരുഷോത്തമസ്യ || 67 ||

യേ തം സുസൂക്ഷ്മം വിമലാ മുരാരിം
ധ്യായന്തി നിത്യം പുരുഷം പുരാണം |

തേ മുക്തിഭാജഃ പ്രവിശന്തി വിഷ്ണും
മന്ത്രൈര്യഥാജ്യം ഹൃതമധ്യാസം || 68 ||

ഏകഃ സ ദേവോ ഭവദുഃഖഹന്താ
പരഃ പരേഷാം ന തതോഽസ്തി ചാന്യത് |
ദ്രഷ്ടാ സ പാതാ സ തു നാശകർത്താ
വിഷ്ണുഃ സമസ്താഖിലസാരഭൂതഃ || 69 ||

കിം വിദ്യയാ കിം സ്വഗുണൈശ്ച തേഷാം
യജ്ഞൈശ്ച ദാനൈശ്ച തപോഭിരുഗ്രൈഃ |
യേഷാം ന ഭക്തിർഭവതീഹ കൃഷ്ണേ
ജഗദ്ഗൗരവമോക്ഷസുഖപ്രദേ ച || 70 ||

ലോകേ സ ധന്യഃ സ ശുചിഃ സ വിദ്വാൻ
മഖൈസ്തപോഭിഃ സ ഗുണൈർവൃരിഷ്ഠഃ |
ജ്ഞാതാ സ ദാതാ സ തു സത്യവക്താ
യസ്മാസ്തി ഭക്തിഃ പുരുഷോത്തമാവ്യേ || 71 ||

|| ഇതി ഭഗവത്സ്മൃതിഃ സംപൂർണ്ണാ ||